

Novela zákona č. 258/2000 Sb. (§ 30 a 77), novela NV č. 272/2011 Sb. - sdělení pro stavebníky Kraje Vysočina

V červnu 2023 vstoupila v platnost novela zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (dále jen „zákon“), která přináší mimo jiné i upravené povinnosti pro stavebníky bytových a rodinných domů. Od 1.7.2023 vstoupila v platnost novela nařízení vlády č. 272/2011 Sb. o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, které upřesňuje pojmy uvedené v novele zákona č. 258/2000 Sb., a zároveň upřesňuje hodnocení hluku především u komunikací a železničních drah. Dne 10.5.2016 bylo vydáno Metodické usměrnutí MZ a MMR „Postup OOVZ a stavebních úřadů při dodržování ustanovení § 77, zákona č. 258/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů“.

Zákon definuje požadavky pro stavebníky v následujících novelizovaných ustanovení § 77 zákona o ochraně veřejného zdraví:

§ 77

(3) V případě, že je v platné územně plánovací dokumentaci uveden záměr, u kterého lze důvodně předpokládat, že bude po uvedení do provozu zdrojem hluku nebo vibrací z provozu na pozemních komunikacích nebo drahách, nelze ke stavbě, která by mohla být tímto hlukem či vibracemi dotčena, vydat kladné stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví, aniž by u ní byla přijata opatření k ochraně před hlukem nebo vibracemi.

Projektant musí zjistit, zda se v blízkosti navrhovaného záměru nachází podle územně plánovací dokumentace plánovaná a dosud nerealizovaná pozemní komunikace nebo dráha (zdroj hluku) a pokud ano, navrhne opatření k ochraně proti hluku a vibracím doložené hlukovou studií.

Pozn.: U pozemních komunikací a železničních drah lze modelovat na základě budoucích intenzit dopravy, které by si měl vyžádat po budoucím správci nebo vlastníku liniové stavby (dle Ministerstva dopravy mají tyto údaje správci nebo vlastníci liniových staveb k dispozici).

Pokud nelze tyto podklady získat, lze využít data z funkčně obdobných staveb, které již byly navrženy, nebo realizovány.

(4) Žadatel o vydání povolení záměru stavby bytového domu, rodinného domu, stavby pro předškolní nebo školní vzdělávání, stavby pro zdravotní nebo sociální účely anebo funkčně obdobné stavby a stavby zdroje hluku před podáním žádosti o povolení záměru, nebo stavební úřad po podání žádosti žadatele o povolení záměru zajistí, aby záměr těchto staveb byl z hlediska ochrany před hlukem posouzen příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví.

Znamená to, že buď investor vyjmenovaných staveb a staveb, které jsou zdroji hluku, požádá KHS a vydání závazného stanoviska nebo stavební úřady vyzvou investora vyjmenovaných staveb a staveb, které jsou zdroji hluku, k předložení závazného stanoviska KHS před zahájením řízení dle stavebního zákona.

KHS musí zkoumat vliv hluku okolí na vlastní stavbu a zároveň i vliv hluku vlastní stavby na okolí, obojí jak u právnických osob, tak i u fyzických osob s výjimkou vyjmenovaných činností v rámci sousedského hluku.

Zhodnocení těchto vlivů v územním řízení, společném územním a stavebním řízení a ohlášení stavby, stavebním řízení, řízení o změně užívání stavby musí provést projektant.

*Zhodnocení vlivu stavby na okolí z pohledu hluku musí projektant popsat dle vyhlášky č. 499/2006 Sb. o dokumentaci staveb, v platném znění, přílohy č. 1 nebo 4 nebo 5 (dle druhu řízení dle stavebního zákona) v Souhrnné zprávě v kapitole B.1, písm. e) „Vliv stavby na okolní stavby a pozemky, ochranu okolí, vliv stavby na odtokové poměry v území“ a v kapitole B.2.10 „Hygienické požadavky na stavby, požadavky na pracovní a komunální prostředí, Zásady řešení parametrů stavby (větrání, vytápění, osvětlení, zásobování vodou, odpadů apod.) a dále zásady řešení vlivu stavby na okolí (vibrace, **hluk**, prašnost apod.)“.*

Zhodnocení vlivu okolí na stavbu z pohledu hluku musí projektant řešit v kapitole B.2.11 „Ochrana stavby před negativními účinky vnějšího prostředí“ citovaných příloh vyhlášky č. 499/2006 Sb..

Oba citované vlivy by pak měl zhodnotit v kapitole B.6 „Popis vlivů stavby na životní prostředí a jeho ochrana, písm. a) vliv na životní prostředí - ovzduší, **hluk**, voda, odpady a půda“ a v kapitole B.7, „Ochrana obyvatelstva“.

Pokud tato hodnocení projektant neprovede nebo opomene jak zdroje hluku v okolí, tak zdroje hluku, které jsou součástí stavby, pak musí být PD vrácena k doplnění.

Pozn.: Zhodnocení vlivu okolí na stavbu z pohledu hluku může být provedeno formou popisu (v případě, že v okolí nejsou prokazatelně žádné zdroje hluku – např. komunikace, železnice, výrobní podniky apod.), hlukové studie, kalibračního měření nebo kombinací těchto forem. Nicméně tyto formy jsou pouze odhady a je na orgánu OOVZ zda bude vyžadovat úplné splnění § 77, odst. (4), tj. měření hluku. KHS doporučuje hodnocení vlivu okolí na stavbu konzultovat s příslušným územním pracovištěm KHS KV.

Údaje, které musí být uvedeny ve zprávě o výpočtu/hlukové studii:

1. Identifikace akustické studie/výpočtu (zpracovatel, č. technické zprávy, rok zpracování apod.).
2. Výpočtový software – název, verze, zhotovitel.
3. Výpočtová metoda – označení a název normy.
4. Identifikace zdroje hluku,
5. Zdroj vstupních údajů a datum, do kdy jsou platné.
6. Identifikace a popis výpočtového bodu - adresa, vzdálenost od zdroje, výška nad úrovní terénu + grafické zobrazení (výkres situace, ortofotomapa apod.).
7. Vypočtená imisní hodnota $L_{Aeq, T}$ [dB] pro denní a noční dobu pro rok realizace stavby, popř. pro výhledový rok u pozemních komunikací nebo železničních drah.
8. U hluku z pozemní komunikace a železniční dráhy dále
  - A. posouzení vzniku komunikace před nebo po 1.1.2001, kvůli stanovení, zda se jedná o tzv. „starou“ či „novou“ komunikaci
  - B. V případě železničních drah – číslo trati, kategorie trati a odpovídající rozsah nadlimitního území, jsou-li tyto údaje uvedeny v platném Prohlášení o dráze, každoročně vydávaného SŽDC (<http://www.szdc.cz/provozovani-drahy/pristup-na-zdc/prohlaseni-2016.html>)
  - C. intenzita a skladba dopravy vztahená k roční průměrné dopravní intenzitě v denní a noční době pro rok předpokládaného uvedení stavby do provozu
9. Stanovení hygienického limitu hluku, porovnání s vypočtenou imisní hodnotou.

(5) Žadatel o vydání povolení záměru stavby bytového domu, rodinného domu, stavby pro předškolní nebo školní vzdělávání, stavby pro zdravotní nebo sociální účely anebo k funkčně obdobné stavbě a ke stavbě zdroje hluku do území zatíženého nadlimitním hlukem předloží stavebnímu úřadu měření hluku provedené podle § 32a nebo hlukovou studii a návrh opatření k ochraně před tímto nadlimitním hlukem.

Definice „území zatížené zdrojem hluku“ – území, které sousedí s plochami a stavbami, které jsou zdroji hluku dle § 30 zákona č. 258/2000 Sb. v planém znění a může být hlukem z těchto zdrojů zatíženo „nadlimitně“.

Pokud projektant v Zhodnocení vlivu okolí na stavbu z pohledu hluku (kapitola B.2.11 Souhrnné zprávy „Ochrana stavby před negativními účinky vnějšího prostředí“) konstatuje, že stavba není v hlukově zatíženém území (viz pozn. k odstavci 4) nebo je, ale hodnoty hluku jsou hluboko pod limitními hodnotami (vypočtená hodnota hluku je o více než 3 dB nižší, než hodnota relevantního hygienického limitu), pak nemusí být provedeno měření hluku nebo předložena hluková studie. V opačném případě musí být provedeno měření hluku nebo zpracována hluková studie a musí rozlišit zdroje hluku dle NV (např. pozemní komunikace, železniční dráhy, stacionární zdroje, hudební produkce v budově apod.).

Návrh opatření k ochraně před hlukem – se rozumí návrh opatření před „nadlimitním hlukem“.

Pozn.: Pokud měření nebo hluková studie nejsou provedeny v souladu s metodikou (Metodický návod, ČSN), musí být zhodnoceno na referenční podmínky (např. sčítání dopravy, klimatické podmínky, omezený provoz zdrojů hluku apod.).

(6) Neprovede-li žadatel o vydání povolení záměru do území zatíženého nadlimitním zdrojem hluku dostatečná opatření k ochraně před tímto nadlimitním hlukem, nemůže žádat, aby tato opatření provedl provozovatel, vlastník nebo správce zdroje hluku. To neplatí, dojde-li k prokazatelnému navýšení hluku ze zdroje hluku oproti naměřeným hodnotám hluku nebo hodnotám hluku vypočteným v hlukové studii, které byly předloženy v rámci žádosti podle odstavce 3. Za prokazatelné navýšení hluku se považuje navýšení větší než o 2 dB; toto navýšení se posuzuje postupem stanoveným prováděcím právním předpisem

V případě, že bude mít stavebník navržená protihluková opatření v PD a nebudou provedena, nelze zkolaudovat stavbu.

Nelze akceptovat odložení realizace protihlukové ochrany chráněné stavby až v době realizace plánované výstavby zdroje hluku.

Definice prokazatelného navýšení hluku:

§ 20, odstavec 5, NV č. 272/2011 Sb. v platném znění - Za prokazatelné navýšení hluku ve smyslu § 77 odst. 6 zákona se považuje navýšení větší než 2 dB ke dni posouzení prokazatelného navýšení hluku oproti naměřeným hodnotám hluku nebo oproti hodnotám hluku vypočteným v akustickém posouzení zdroje hluku předloženém příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví v rámci žádosti o vydání stanoviska podle § 77 odst. 2 a 4 zákona. Akustickým posouzením zdroje hluku podle věty první se rozumí takové posouzení, které je zpracováno na základě údajů o zdroji hluku ne starších 9 měsíců přede dnem podání žádosti uvedené ve větě první.

Zákon č. 258/2000 Sb. dále definuje hluk, povinnosti osob produkující hluk, chráněné prostory:

§ 30

(1) Osoba, která používá, popřípadě provozuje stroje a zařízení, které jsou zdrojem hluku nebo vibrací, provozovatel letiště,³¹⁾ správce, popřípadě vlastník pozemní komunikace³²⁾, provozovatel, popřípadě vlastník dráhy^{32a)}, osoba, která je pořadatelem veřejné produkce hudby a nelze-li pořadatele zjistit, pak osoba, která k pořádání veřejné produkce hudby poskytla stavbu, a dále provozovatel provozovny a dalších objektů, jejichž provozem vzniká hluk (dále jen "zdroje hluku nebo vibrací"), jsou povinni technickými, organizačními a dalšími opatřeními zajistit, aby hluk nepřekračoval hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem pro chráněný venkovní prostor, chráněné vnitřní prostory staveb a chráněné venkovní prostory staveb a aby bylo zabráněno nadlimitnímu přenosu vibrací na fyzické osoby v chráněném vnitřním prostoru stavby. Splnění povinnosti k ochraně před hlukem z provozu na pozemních komunikacích nebo dráhách v chráněném venkovním prostoru stavby se považuje i za splnění této povinnosti v chráněném vnitřním prostoru stavby.

(2) Hlukem se rozumí zvuk, který může být škodlivý pro zdraví a jehož imisní hygienický limit stanoví prováděcí právní předpis. Vibracemi se rozumí vibrace přenášené pevnými tělesy na lidské tělo, které mohou být škodlivé pro zdraví a jejichž hygienický limit stanoví prováděcí právní předpis. Za hluk podle věty první se nepovažuje zvuk působený hlasovým projevem fyzické osoby, nejde-li o součást veřejné produkce hudby v budově, hlasovým projevem zvířete, zvuk z produkce hudby provozované ve venkovním prostoru, zvuk z akustického výstražného nebo varovného signálu souvisejícího s bezpečnostním opatřením⁷⁶⁾, zvuk působený přelivem povrchové vody přes vodní dílo sloužící k nakládání s vodami, zvuk působený v přímé souvislosti s činností související se záchranou lidského života, zdraví nebo majetku, řešením mimořádné události, přípravou jejího řešení nebo prováděním bezpečnostní akce nebo mimořádné vojenské akce⁷⁶⁾. Za vibrace podle věty druhé se nepovažují vibrace působené přelivem povrchové vody přes vodní dílo sloužící k nakládání s vodami a vibrace působené v přímé souvislosti s činností související se záchranou lidského života, zdraví nebo majetku, řešením mimořádné události, přípravou jejího řešení nebo prováděním bezpečnostní akce nebo mimořádné vojenské akce⁷⁶⁾.

Krajské hygienické stanici byla odňata kompetence řešit hluk z veřejné produkce hudby ve venkovním prostoru. V § 30 odst. 2 konkrétně uvádí, že hlukem se rozumí zvuk, který může být škodlivý pro zdraví

a jehož imisní hygienický limit stanoví prováděcí právní předpis. Za hluk se nepovažuje zvuk z produkce hudby provozované ve venkovním prostoru. Vzhledem k této skutečnosti není Krajská hygienická stanice orgánem věcně příslušným k řešení podnětů týkajících se výše uvedené problematiky. V tomto případě, pokud jde o hluk z veřejné produkce hudby ve venkovním prostoru, má kompetence k řešení této záležitosti věcně a místně příslušná obec.

(3) **Chráněným venkovním prostorem** se rozumí nezastavěné pozemky, které jsou užívány k rekreaci, lázeňské léčebně rehabilitační péči a výuce, s výjimkou lesních a zemědělských pozemků^{32b)} a venkovních pracovišť. **Chráněným venkovním prostorem staveb** se rozumí prostor do vzdálenosti 2 m před částí jejich obvodového pláště, významný z hlediska pronikání hluku zvenčí do chráněného vnitřního prostoru bytových domů, rodinných domů, staveb pro předškolní a školní výchovu a vzdělávání, staveb pro zdravotní a sociální účely, jakož i funkčně obdobných staveb. **Chráněným vnitřním prostorem staveb** se rozumí pobytové místnosti⁷⁷⁾ ve stavbách zařízení pro výchovu a vzdělávání, pro zdravotní a sociální účely a ve funkčně obdobných stavbách a obytné místnosti⁷⁷⁾ ve všech stavbách. Rekreace pro účely podle věty první zahrnuje i užívání pozemku na základě vlastnického, nájemního nebo podnájemního práva souvisejícího s vlastnictvím bytového nebo rodinného domu, nájmem nebo podnájmem bytu v nich. Co se považuje za prostor významný z hlediska pronikání hluku, stanoví prováděcí právní předpis.

§ 2, písm. s), NV 272/2011 Sb. v platném znění - prostorem významným z hlediska pronikání hluku prostor před výplní otvoru obvodového pláště stavby zajišťující přímé přirozené větrání, za niž se nachází chráněný vnitřní prostor stavby, pokud tento chráněný prostor nelze přímo větrat jinak.

Institut chráněného venkovního prostoru staveb slouží výhradně k regulaci hluku pronikajícího dovnitř stavby a nijak nesouvisí s ochranou osob ve venkovním prostoru, protože tam jsou osoby dostatečně chráněny hygienickým limitem pro chráněný venkovní prostor, tedy se započítáním všech odrazů.

Standardní hodnoty hygienických limitů hluku pro chráněný venkovní prostor staveb jsou odvozeny z doporučených hodnot stanovených pro chráněný vnitřní prostor staveb, přičemž se počítá s možností přirozeného větrání otevřenými okny.

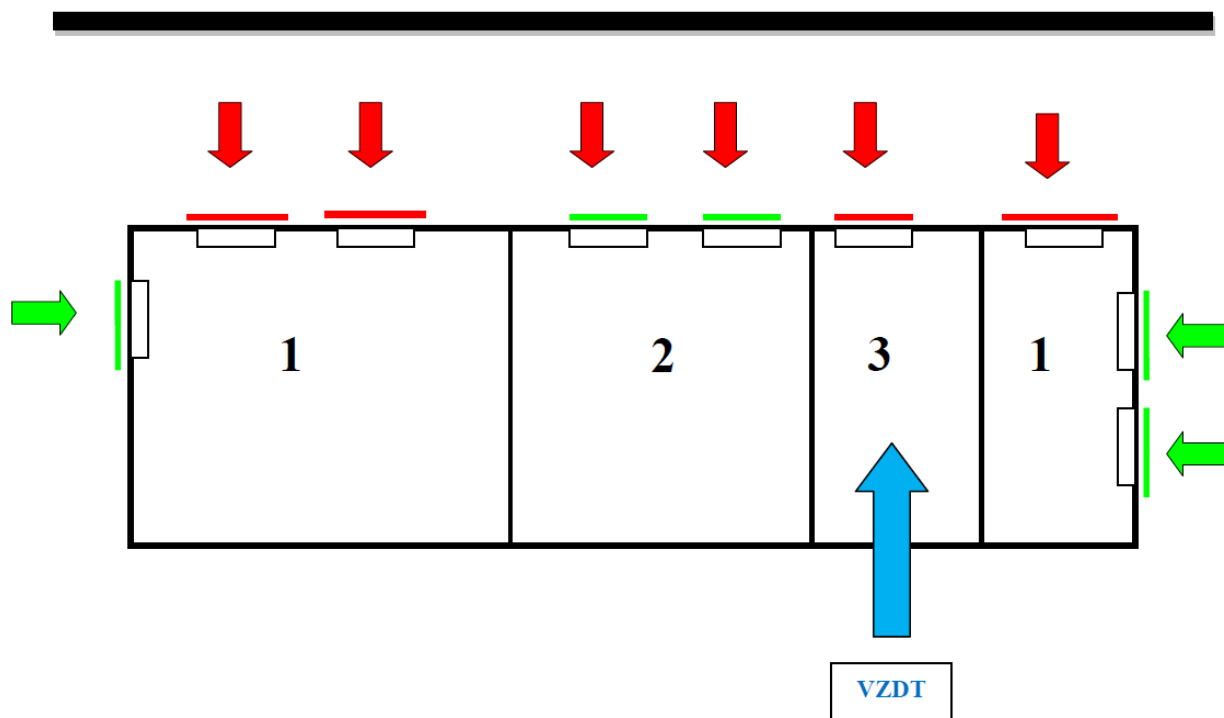
Chráněným venkovním prostorem staveb nejsou balkony, terasy a lodžie staveb pro bydlení, bytových domů, rodinných domů, staveb zařízení pro výchovu a vzdělávání, staveb pro zdravotní a sociální účely, jakož i funkčně obdobných staveb. Chráněným prostorem nejsou nebytové prostory ať už uvnitř nebo vně budovy.

V případě, že je na obvodovém plášti stavby aplikováno protihlukové opatření typu prosklená předsazená fasáda, úplné zasklení terasy, lodžie nebo balkonu, nepovažují se zasklené plochy těchto protihlukových opatření za chráněnou fasádu. Chráněnou částí fasády pak zůstává venkovní část obvodové stěny chráněné místnosti, tzn., že expozice chráněného venkovního prostoru stavby se posuzuje až za uvedeným protihlukovým opatřením (od 0,5 m do 2m od fasády).

Institut chráněného venkovního prostoru staveb se neuplatní v případě, že posuzovaná část obvodového pláště stavby je z hlediska pronikání hluku do chráněných vnitřních prostorů stavby nevýznamná, tj. je bez okenních, dveřních a dalších otvorů nebo se bezprostředně za ní nenacházejí chráněné vnitřní prostory stavby. Stejně tak v případě, že je větrání chráněných vnitřních prostorů stavby zajištěno jiným způsobem než přímým větráním okny nebo jinými otvory ve fasádě, za niž se nacházejí. V uvedených případech se pouze posuzuje, zda má obvodový plášť dostatečnou neprůzvučnost tak, aby nebyly překračovány hodnoty hygienických limitů stanovených pro chráněný vnitřní prostor stavby. Hodnocení nepřekračování hygienických limitů stanovených pro chráněný venkovní prostor staveb nemá tedy v uvedených případech z hlediska chráněného zájmu smysl, a proto se neprovádí.

Lze tedy konstatovat, že má-li objekt fasádu nevýznamnou z hlediska šíření hluku do vnitřních chráněných prostorů stavby, kdy její neprůzvučnost zaručuje nepřekračování hygienických limitů pro hluk pronikající z venkovního prostředí do chráněných vnitřních prostorů stavby, a při zajištění plnohodnotného nuceného větrání (VZDT) uvedených prostor (minimální požadavky na výměnu vzduchu jsou stanoveny § 11, odst. 5, vyhl. č. 268/2009 Sb.) nebo, když jsou tyto prostory přímo větrány z podlimitně exponované fasády, může být takový chráněný objekt z hlediska akustického i

z hlediska ochrany veřejného zdraví postaven i v hlukově nadlimitně zatíženém území. Schematicky jsou možné situace uvedeny na následujícím obrázku:

Podmínka: Dostatečná neprůzvučnost nadlimitně exponované části fasády

	Nadlimitní expozice		Chráněný venkovní prostor stavby
	Podlimitní expozice		Nechráněný venkovní prostor stavby
	Přímé nucené větrání		Komunikace – zdroj hluku